

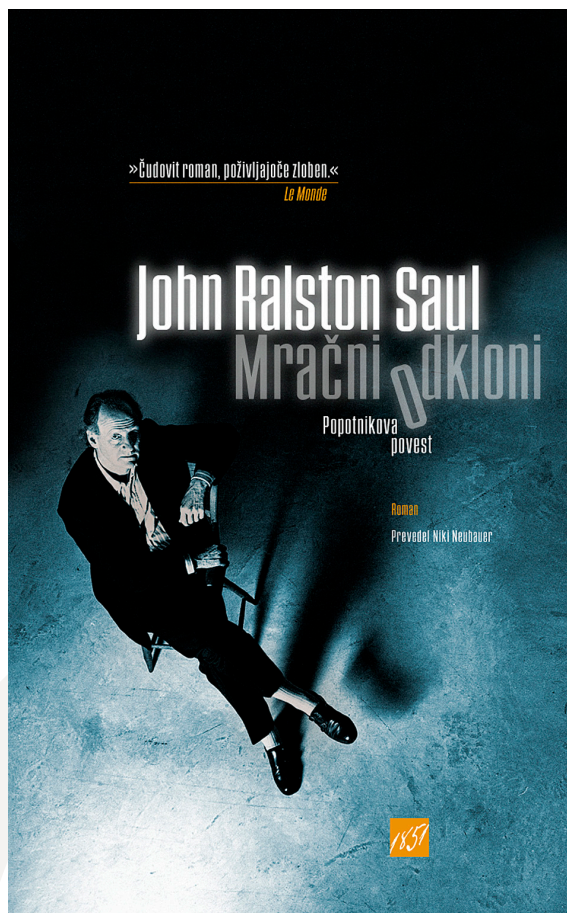

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE – LJUBLJANA

JOHN RALSTON SAUL: MRAČNI ODKLONI

Podatki o knjigi

- Naslov: Mračni odkloni
- Podnaslov: popotnikova povest
- Avtor: John Ralston Saul
- Prevod: Niki Neubauer
- Cena: 23 €
- Velikost: 130 mm x 210 mm
- Vezava: broširana
- Število strani: 208
- ISBN: 978-961-278-192-7
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba

Kontakt

Nina Brumec

telefon 01-244-3670

mohorjeva.org@celjska-mohorjeva.si

Mračna razvedrila, zabeljena s humorjem

Dogajalni čas so osemdeseta in devetdeseta leta dvajsetega stoletja, dogajalni prostor med New Yorkom, Parizom, Marokom, Čikagom, Haitijem. Pisatelj s širokim zamahom in s svojevrstnim humorjem po svoje interpretira zvrst romana in pripovedovalca, prav tako pripovedne like. Ker pravzaprav ne gre za roman. Tudi za povest ne. Osemnajst poglavij je dejansko osemnajst novel z zanimivim zapletom in presenetljivim razpletom – tu pa se drži klasične teorije novele. A v celoto, denimo v roman, jih sprime portretiranje zmedenih usod. Največ ustvarjalnega veselja je imel, se zdi, s pripovedovalcem. Ta, po poklicu novinar, v petih t. i. Pogovorih z diktatorji, ki jih enakomerno vstavi med druga poglavja, razgalja nepoštenost demagogov, npr. generala, pridigarja, nacionalista, politika, izkoriščevalca žrtev naravne nesreče. »Posel zbiranja diktatorjev ima mrakobno stran. In jaz imam nepotešljivo željo, da jih vidim od blizu. Nekaj je na obrazu hudiča in brezmejnih oblikah, ki jih lahko privzame.«

Sicer pa je brezimni pripovedovalec nenehno na poti (zato popotnikova povest), zaželen gost bizarne bogataške ameriške družbe in seveda njen opazovalec. »Moje delo je opazovati,« izjavi pripovedovalec, drugačen od tradicionalnega, »ki se je prebrisano skril – ne za, ampak globoko v svoje like. (...) Pripovedovalec, kot sem jaz, je bil samo pisateljeva desna roka.« Danes pa je po njegovem takole: »Vsak pisatelj, ki kaj da nase, se bralcem ne ponuja kot pripovedovalec.« Opazuje in posluša znance, gostitelje, prijatelje, zgodbe o ljudeh, ki niso taki, kakor bi želel bralec in s kakršnimi bi si pripovedovalec pridobil njegovo naklonjenost. Tvega, nasprotno, bralčevo sovraštvo. Kajti liki, ki jih je, kot pravi, sestavil iz več oseb, in dogodki, ki jih je prepustil domišljiji, češ da je resničnejša kot stvarnost, presenečajo, šokirajo. Pripovedovalec jih

ne komentira. Pred nami se zvrstijo prodane in kupljive duše, zvijačneži, fanatiki, zaslepljeni vegan, gurman, lažni dobrodelneži, zdolgočasena lepotica, preračunljivci, iznajdljivci ... S črnim humorjem in s kompozicijskim darom izrisana slika sodobnega zahodnega sveta. Slika, ki je navzven lepa, postopoma pa se lepota lušči z nje kot z razčlovečene pohlepne ženske, ki ji je otrok le sredstvo za materialni vzpon. Vendar se pripovedovalec na svoji poti srečuje tudi s prijetnimi, svetlimi liki. Takšna je prijazna deklica, s katero na koncu zbeži iz dogajanja, iz besedila. Mračnim razvedrilom ne manjka humorja v oznakah značajev, obnašanja, v situacijskih zapletih in dialogih.

O avtorju

John Ralston Saul, rojen leta 1947 v Ottawi, je študiral v Montrealu in doktoriral v Londonu z disertacijo o modernizaciji Francije v času Charlesa de Gaulla. Aktiven na družbenem področju je izjemen premišljevalec o sodobnem svetu, v duhu nove renesanse spodbija njegovo mračnjaštvo, v imenu humanističnih idealov se zavzema za etično, demokratično, ustvarjalno družbo, za vse preveč kršeno svobodo izražanja, spodbuja boj proti represiji do pisateljev in novinarjev, boj, ki po njegovem mnenju slabi tudi v zahodnih demokracijah. V esejih in javnih nastopih opozarja na nesmiselno moč države zaradi moči same in na povzdigovanje ideologije na raven resnice. Meni, da naraščanje socialno brezčutnega individualizma vodi v odtujenost posameznika v družbi. Obsoja diktaturo razuma, vojaštvo, brezbriznost do revščine. Kot Kanadčan (njegova žena Adrienne Clarkson je bila od 1999 do 2006 generalna guvernerka Kanade) se v esejih in predavanjih zavzema za demokratično dvojezičnost in prihodnost kulture.

Večino del, prevedena so v petindvajset jezikov, je napisal v francoščini, njegov šesti roman Mračna razvedrila je napisan v angleščini. Odzivi na Mračna razvedrila hvalijo delo kot bistroumno, cinično, grenkobno zabavno, berljivo, s sočnimi dialogi, družbeno analitično, kot spodbudo za razmišljanje in čudenje. Avtorja primerjajo s Chaucerjem, Kerouacom, Orwellom, Koestlerjem, Primom Levijem, Marshallom McLuhanom.

Ob Nobelovi nagrajenki Alice Munro je John Ralston Saul najvidnejše ime sodobne kanadske književnosti v najširšem pomenu. Je esejist, filozof, romanopisec, že sedmo leto predsednik Mednarodnega PEN-a. Pravkar je Mohorjeva družba izdala njegov roman Mračni odkloni (2012) v prevodu Nikija Neubauerja. Pisatelj se je leta 2013 udeležil srečanja PEN-a na Bledu, letos pa bo tamkajšnji častni gost.